

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Julie Mizerová: Mariánské hodinky V H 36 z Knihovny Národního musea v Praze
bakalářská práce ÚDU FF UK v Praze
2023
rozsah nespécifikován (65 stran textu)

vedoucí práce: doc. Viktor Kubík
oponent: prof. Michaela Ottová

Bakalářská práce J. Mizerové se věnuje důležitému rukopisu, který je sice v literatuře studován, ale jeho důkladná detailní monografie dosud chyběla. Je to těžké téma s ohledem na související otázky a problematiku počínajícího krásného slohu.

Jednoznačnou předností předkládané práce je nejen snaha autorky postupovat *podle logického systému*, ale i tendence k *zasazení studovaného rukopisu do širšího kontextu vývoje hodinek* jako typu rukopisu (kap. 3). Dále se celkem úspěšně pokusila o detailní *shrnutí obsahu hodinek KNM V H 36* (kap. 4 a kap. 11.2) a také její snaha *porovnávat tato obecná východiska s konkrétním programem výzdoby hodinek KNM V H 36* je dobrým východiskem do dalšího studia tématu (kap. 6.1, kap. 7). Těžiště práce spočívá v kap. 6.: vedle snahy o *důkladný popis* (zejména celostr. figurální výjevy dokládají pozorovací talent autorky – kap. 6.2), výborně též zvládla *orientační vhléd do typologie kaligrafických iniciál* (kap. 6.5), což je téma, které je v Čechách tradičně podceňováno. Velmi dobře *rozeznala podíl minimálně dvou mistrů* na výzdobě sledovaného rukopisu, což dosud nebylo formulováno, snažila se celkem přesvědčivě upřesnit rozsah jejich práce (shrnutí v kap. 6.7) a co je velmi sympatické, autorka si je *plně vědoma složitosti tématu a množství další badatelské práce*, které toto téma otevírá, přičemž některé z otázek přímo zmiňuje (kap. 6-7). Mimo jiné se dotkla i „neřešitelné“ otázky donátorky a na základě své analýzy *presvědčivě vyloučila Annu Lucemburskou* (str. 56). Téměř výborná je také *pečlivá obrazová příloha*, většinou odkazy propojená s předešlým textem a obsahující i názorné komparace výjevů a detailů komposic figurálních i ornamentálních (kap. 11.1).

Mé připomínky zahrnují tři kategorie: formální prohřešky, obsahové nejasnosti a spíše podněty pro autorku do dalšího studia vyplývající z nepřesností jejích formulací či dílčích pochybení. Jejich společnou příčinou je spěch a nedomyšlení či nedokončení prací (patrně pro nedostatek času).

Pokud jde o **prohřešky formální**, jednak zahrnují občasně stylistické neobratnosti; od *opakování slov* (např. kap. 2), přes *nedokončené odkazy v poznámkách* (např. pozn. 143, 150, 153, 181, 205, 206, 207, 209, 211, 212, 218 – nutno uvést konkrétní stránky), dále *chybějící odkazy na zdroj informací* (např. s. 49: u typu srovnávaných akantů, nebo kap. 6.6. při hledání zdrojů a paralel komposic je nutné zmínit, co z toho bylo nasměřováno publikovanou literaturou a co je upřesněno autorkou – nestačí, že je to pouze obecně uvedeno v kap. 2 se shrnutím literatury). Do formálních prohřešků patří i *nejasné formulace* (např. s. 50: věta zakončená pozn. 220, s. 52: posl. věta 4. odstavce), *občasné překlapy* (např. s. 50: věta před pozn. 222, s. 51: posl. věta předposledního odst., s. 51: poslední věta, s. 52: posl. věta 3. odst.), vč. *kolísání způsobu zápisu* (např. s. 50: „V Liber viatiku“ vs. „v Liber viaticu“, nebo průběžně: „První mistr“ vs. „první mistr“), až po *nedodělané shrnutí literatury* (kap. 10: položka č. 18, 21, 31, nepřesná citace u položky č. 36).

Obsahové prohřešky svědčí nejen o chybějícím čase na korektury, ale místy o „zmatkářství“; Společným základem je, že chyběl čas na provázání jednotlivých částí práce.

Za prvé, v kap. 6. (u popisu) je nutné důsledně dodržovat systém a *vždy odkázat na část textu hodinek, kterou iluminace označuje* (chybí např. u celostr. výjevů na f. 41v, 49r, 55v, 61r,

66v, 76v, u figurálních iniciál na f. 56r – opět nestačí, že je to uvedeno v kap. 6.1 a v kap. 11.2). Je to tím spíše zarážející, že u jednotlivých typů kaligrafických iniciál je to výborně naznačeno (kap. 6.5).

Za druhé, **popisné pasáže kap. 6.2-6.4 je nutné propojit s odkazy na detaily obrazové přílohy, kde jsou jednotlivé popisované motivy porovnávány**. Zvláště, když si J.Mizerová dala tu práci a tyto analogie v obrazové příloze sestavila – evidentně neměla čas, aby to dodělala. A současně **není propojena ani popisná část kap. 6.2-6.4 s tím, co autorka píše v kap. 2** – tedy vztahy hodiněk KNM V H 36 naznačené v literatuře s autorčinými zjištěními. Nad rámec bakalářské práce by pak bylo nutné vykročení v hledání analogií k jednotlivým motivům i mimo knižní malbu. Únavně vyznívající detailní popis výzdoby (kap. 6.2-6.4) by získal své zdůvodnění a detailní informace by odkazovaly k širším souvislostem. Získaly by jednoznačně pochopitelný smysl. Takto jsou od něj odtrženy a ne zcela důsledně zhodnoceny v kap. 6.6.-6.7.

Pokud jde o **podněty** pro J.Mizerovou; Za prvé, upřímně doporučuji **v popiscích obrazové přílohy** uvádět i hypotetického autora výzdoby (První / Druhý mistr) a v kap. 11.2 – rozpis obsahu rukopisu také zmínit (a tučným řezem písma zdůraznit), kde je obrazová výzdoba a jakého typu. Není to užitečné jen pro autorku.

Za druhé, důsledně vždy přesně pojmenovat pojednávané (i se zdůrazněním hypotetické souvislosti) – konkrétně např. zcela **zapadlo nové zjištění** J.Mizerové ohledně významných afinit mezi Pomocníkem Mistra Roudnického žaltáře a Druhým mistrem Hodinek KNM V H 36 – autorka to výborně zdůvodnila, ale nepojmenovala (na s. 48 v 1.odst.). Čtenář má být v pozoru a „doluštit si sám“ z předešlých kapitol, který mistr vytvořil iluminace na uvedených foliích? To nefunguje, tedy nelze na to spoléhat. V závěrečném shrnutí je to pak už logicky jen zobecněno (kap. 7).

A za třetí, **problém změny koncepce výzdoby, doložitelný díky „opravám“ ornamentálních iniciál**, J.Mizerová přesně „vyhmátla“ a pak bohužel „rozmlžila“ (s. 54, 1.odst.). Ale je mi jasné, že řešení problému je nad rámec bakalářské práce.

Obecným cílem bakalářské práce je shrnutí literatury k tématu, doložení schopnosti studentky systematicky uvažovat s použitím adekvátní terminologie a metod zkoumání, což J.Mizerová z větší části prokázala a nadto se „dopustila“ nových zjištění, které určitě budou východiskem pro další badatele zabývající se tímto tématem. Kvality její práce však sráží některé nedodělky. Chybělo 14 dní a práce by byla perfektní.

Rozhodně práci J.Mizerové doporučuji k obhajobě a navzdory výhradám, komisy navrhuji klasifikovat ji „výborně“, nebo „velmi dobře“.

V Písku, 18. srpna 2023

Viktor Kubík